

Wassenaar

Bereikte resultaten gemeente Wassenaar en Voorschoten, juni 2010 (en vervolgtraject)

Pilot trefwoord/naam:

Pro-actieve Samenwerking in de ondergrond

Deelnemende organisaties en hun contactpersonen:

Gemeente Wassenaar: Ton Duijndam
Gemeente Voorschoten: René Valentijn

Ondersteunende organisaties en hun contactpersonen:

Gemeente Den Haag: Hans Meijer
Projectgroep: Frank Geradts, Alliander
Gemeente Amsterdam: Michiel Wentholt
Bouwend Nederland, Jan Bijker
(grondroerder; fa. van Baarsen)

Probleembeschrijving:

1. Kleine gemeenten ontbreekt het regelmatig aan mankracht, kennis om de beleidsmatige ontwikkelingen rondom kabels en leidingen voldoende bij te houden. Het GPKL biedt hierin gelukkig een ondersteunende rol maar zelfs dan blijft het lastig. Indien er binnen regionaal verband echter mogelijkheden gevonden kunnen worden om met meerdere kleine en grote gemeenten gezamenlijk beleid te ontwikkelen is het wellicht mogelijk om als kleine gemeente de beleidsontwikkelingen van de grote gemeente te 'lenen'. Voordeel, m.n. voor nutsbedrijven, daarmee is ook dat er binnen de regio vergelijkbaar beleid c.q. vergunningsproces ontwikkeld wordt.
2. Door inkrimping, reorganisatie, verloop en anderszins raakt er relevante kennis met betrekking tot het proces van kabels en leidingen 'kwijt' dan wel versnipperd binnen de organisatie. Consequenties daarvan zijn o.a. een soms inefficiënt vergunningsproces, onvoldoende inzicht (en afwerking) met betrekking tot de financiële afhandeling, onvoldoende kennis en gevoel voor de K & L praktijk, onvoldoende grip op de uitvoering / grip op straat, afwezigheid graafrust en onvoldoende invulling gemeentelijke 'regie-rol' in de keten van initiatief tot en met nazorg. Het verdient daarbij de voorkeur om waar mogelijk door middel van een 'tool' zo veel mogelijk (digitaal) 'ontzorgd' te worden met betrekking tot het administratieve proces (vergunning aanvraag, verlening, melding start werk, toezicht, oplevering en afronding) en gelijktijdig ondersteund te worden door middel van (managements-) rapportages en plannen uit deze 'tool'.
3. Nutsbedrijven hebben aangegeven de komende jaren veel onderhoudswerkzaamheden in de planning te hebben. Onderlinge afstemming, in combinatie met de gemeentelijke onderhoudsprogramma's is wenselijk, mede vanuit oogpunt efficiency en graafrust / beperken overlast. Nutsbedrijven hebben tevens aangegeven graag een efficiënter en daarmee sneller vergunningsproces te willen doorlopen. De gemeente heeft hierin een coördinerende en uitvoerende rol. Het is wenselijk om over een 'tool' te kunnen beschikken waarmee grafisch en in de tijd plannen en doorlooptijden op elkaar afgestemd kunnen worden. (Juridisch) aandachtspunt daarbij is het bevorderen van efficiency door combinatie van werken vs. het beperken van overlast door instellen van een periode van graafrust.
4. De gemeenten Wassenaar en Voorschoten hebben besloten tot nauwe onderlinge samenwerking. Op het gebied van kabels en leidingen doen zich daarbij kansen voor met betrekking tot gezamenlijk ontwikkelen van beleid, vormgeven en afhandeling vergunningsproces, toezicht, oplevering en financiële afhandeling. Ook worden mogelijkheden gezien voor gezamenlijk periodiek overleg met nutsbedrijven. Optie is tevens om gezamenlijk op te trekken m.b.t. Wion en beheerpakketten. Aandachtspunt is op welke wijze e.e.a. het beste vormgegeven kan worden, welke vormen van beleid ontwikkeld / aangepast moeten worden etc.
5. Bij de uitvoering van (graaf-)werkzaamheden is gebleken dat afspraken uit het vergunningsproces c.q. het voortraject niet altijd bekend zijn bij de man in de sleuf. Voorbeelden daarvan zijn het niet melden van graafwerkzaamheden, werken zonder vergunning, afwijkende aanleg (horizontaal / verticaal) vs. vergunning, graven in gebieden/tijden van graafrust, regulier graafwerk als 'calamiteit' e.a. Het is

wenselijk om op basis van 'formats' met de vergunninghouders uitvoeringsafspraken te kunnen maken, rekening houdend met elkaars belangen incl. mogelijkheid om elkaar ook af te kunnen rekenen bij afwijking van afspraken. Communicatie en toezicht spelen daarbij een belangrijke rol.

6. In de initiatieffase van een bouwplan / gebiedsontwikkeling is nog niet altijd aandacht voor de (toekomstige) ondergrondse infrastructuur. De nieuwe NeN normen (dwarsprofielen) geven richting aan bijv. beoogde profielbreedtes maar deze worden nog niet altijd gevolgd. Het is wenselijk om reeds in een vroeg stadium de belangen rondom ondergrondse infrastructuur te kunnen (laten) behartigen, bijv. door middel van een handreiking welke actief ingepast kan worden bij de reeds bestaande toetsingskaders in de planvorming. Wellicht liggen hier ook kansen op het gebied van de WaBo.

Risico's / gevolgen:

Door hun kleinschaligheid kunnen kleine gemeenten niet altijd het gehele speelveld rondom kabels en leidingen overzien. Gelijktijdig is er door formatiereductie, verloop en reorganisatie sprake van vermindering en verspreiding van relevante kennis en ervaring. Hierdoor missen gemeenten kansen op het gebied van coördinatie maar lopen zij tevens inkomsten mis. Nutsbedrijven en grondroerders hebben enerzijds voordeel bij deze werkwijze maar ervaren anderzijds obstakels met betrekking tot een efficiënte voorbereiding en uitvoering.

Hoe te voorkomen:

Gemeente moet haar regierol oppakken, dit op basis van gecoördineerd beleid, periodieke afstemming met nutsbedrijven en waar mogelijk ondersteund door softwarematige 'tools' . Efficiënt toezicht op de uitvoering is daarbij voorwaardescheppend.

Plaats in besluitvormingsproces:

In de verdere uitwerking van de samenwerking tussen Wassenaar en Voorschoten dient ook het beleid op elkaar afgestemd te worden. Daarbij liggen kansen om uit te gaan van een 'ideaalplaatje' / nieuwe situatie, waarbij beleid en kennis 'geleend' kunnen worden van de grote gemeenten en het GPKL.

Voordelen:

Efficiënt proces in de gehele keten van initiatief tot en met nazorg. Kostenreductie door vroegtijdige afstemming werkzaamheden. Beperken overlast door invoeren graafrust. Effectieve invulling regierol. Evt. mogelijkheden m.b.t. 2^e loopbaanbeleid bij invulling functie toezichthouder.

Nadelen :

Beperkt tot o.a. investering in 'tools' en nieuw beleid.

Uit te voeren acties bij:

1. in samenwerking met gemeenten Den Haag, Amsterdam en GPKL bepalen welk beleid beschikbaar en wenselijk (ideaalplaatje) is. Toetsen bij overige stakeholders / nutsbedrijven. Nieuw beleid invoeren in Wassenaar en Voorschoten.
2. Wassenaar en Voorschoten gezamenlijk onderzoek naar en aanschaf van 'tool'
3. Onderdeel PvE van 'tool' bij 2.
4. Onderzoek naar en uitwerken van gezamenlijk loket kabels en leidingen Wassenaar / Voorschoten, incl. profielschets gezamenlijke toezichthouder(s) kabels en leidingen.
5. in samenwerking met gemeenten Den Haag, Amsterdam en GPKL ontwikkelen van 'formats' voor uitvoeringsafspraken.
6. De pilot van de G4 gaat reeds gedeeltelijk in op dit onderwerp (m.u.v. WaBo aspecten) en wordt afgerond met een beleidsnotitie. T.z.t. deze notitie inzetten als 'handreiking'.

Planning:

1. eerste kwartaal 2010
2. vierde kwartaal 2009
3. vierde kwartaal 2009 en eerste kwartaal 2010
4. eerste en tweede kwartaal 2010
5. tweede kwartaal 2010
6. Na oplevering pilot G4: v.a. derde kwartaal 2010

Resultaat / Stand van zaken per 17 juni 2010

1. Div. bestaand beleid geïnventariseerd bij Den Haag, Amsterdam, Voorschoten & Wassenaar. Onderling vrij grote verschillen ivm verschillende aanpak Amsterdam (WIOR) vs. Den Haag (& Wassenaar/Voorschoten). Keuze gemaakt om m.n. Haagsche lijn/aanpak te volgen, deels ivm verdere samenwerking/afstemming in regio Haaglanden. (beperkte) Ombouw Haags beleid ivm schaalgrootte naar lokale situatie Wassenaar/Voorschoten noodzakelijk/wenselijk.
2. Wassenaar inmiddels overgegaan tot aanschaf MOOR (basis) + vergunningen (1^e in NL), projecten (idem) en geo. Basis module inmiddels ook 'in de lucht', vergunningmodule begin juli beschikbaar/start proefperiode. Projectenmodule 3^e kwartaal 2010, Geo idem. Voorschoten voornemens tot aanschaf MOOR (basis) + evt. vergunningen, evt. projecten. Er zijn 2 instructiebijeenkomsten verzorgd tbv (toekomstige) gebruikers MOOR (nuts en gemeente). Tevens binnen regio Haaglanden steeds meer gemeenten overgegaan op MOOR; op initiatief gem Den Haag nu inmiddels ook 'gebruikersgroep Haaglanden', incl. afstemming beleid/werkwijze en (belangrijk!) monitoring/evaluatie resultaten en gebruik.
3. MOOR projectenmodule beschikbaar 3^e kwartaal 2010, daarna vullen met allereerst gemeentelijke plannen/groot onderhoud, gevolgd door nuts.
4. Gezamenlijke toezichthouder (= 2^e loopbaanbeleid) Wassenaar – Voorschoten inmiddels aan het werk / in opleiding. Gezamenlijk loket / periodiek overleg nutsbedrijven nog onvoldoende van de grond, blijft wel op agenda. Beheerpakketten / Wion Wassenaar-Voorschoten inmiddels op elkaar afgestemd.
5. Nog niet gerealiseerd, volgt na afronding actiepunt 1.
6. Staat op Wassenaarse agenda, mede icm afspraken/wensen rondom Projectmatig werken, handboek openbare ruimte, standaardisatie PvE bij (nieuw-)bouwlocaties enz.

Vervolgtraject

1. Planning 'ombouw' Haags beleid naar lokale Wassenaarse (en Voorschoten) situatie in augustus 2010, incl. verantwoording opbouw leges. (geagendeerde) bespreking 1^e concept met nutsbedrijven in sept 2010 tijdens periodiek CPU. Invoering 1 jan 2011.
2. Invoeren MOOR vergunningen en projectenmodule in 3^e en 4^e kwartaal 2010
3. Zie 2.
4. Beleid en gezamenlijk loket verder ontwikkelen in 2010
5. Door middel van (nog te ontwikkelen) jaarvergunningensysteem (kortdurend werk) strakker contact/afstemming (incl. jaarlijkse evaluatie ipv automatisch verlengen jaarvergunning) met vergunninghouders en, via hen, uitvoerende grondroerders.
6. Meenemen in (op te stellen) handboek kwaliteit en inrichting Openbare ruimte (als onderdeel/tool binnen het projectmatig werken/procesafspraken/standaardisering PvE's)

Mbt evaluatie pilot

Wat was de doelstelling / ambitie en in hoeverre is die ook bereikt?

Doel (mbt pro-actieve regie); 'Gemeente moet haar regierol oppakken, dit op basis van gecoördineerd beleid, periodieke afstemming met nutsbedrijven en waar mogelijk ondersteund door softwarematige 'tools'. Efficiënt toezicht op de uitvoering is daarbij voorwaardenscheppend.'

Resultaat: Gecoördineerd beleid moet nog verder worden ontwikkeld/aangepast aan lokale situatie. De softwarematige ondersteuning is beschikbaar en/of in ontwikkeling. Wassenaar vervult op onderdelen een voortrekkersrol. De periodieke afstemming met nutsbedrijven krijgt straks een nieuwe impuls na de invoering van de projectenmodule, waarmee ook voor langere termijn vooruit kan worden ingezet op gezamenlijke aanleg/uitvoering van grootschalig planmatig onderhoud / graafrust. Er is inmiddels een gezamenlijke (Wassenaar-Voorschoten) toezichthouder kabels en leidingen aan het werk en in opleiding (ikv 2^e loopbaanbeleid).

Als onderdelen van het plan niet goed uit de verf zijn gekomen, wat was daarvan de oorzaak?

- Er zijn enkele belangrijke stappen gezet op het gebied van o.a. softwarematige ondersteuning gezamenlijk toezicht en inventarisatie beleid derden/partners. Ook de vorming /deelname van een regionale gebruikersgroep draagt in belangrijke mate bij aan toekomstig succes en draagvlak.
- Tegelijkertijd moet er nog flink wat gebeuren mbt aanpassen beleid aan lokale situatie/schaalgrootte, invoering software modules, doorlooptijd vergunningen, opbouw en invordering leges, projectmatig werken en NeN normen. De reguliere afhandeling van K&L vergunningen is in deze periode zelfs in het gedrang gekomen. Ook de afstemming met de (externe) partner(s)/grondroerder in deze pilot heeft (nog) niet altijd de aandacht / vervolg gekregen die wenselijk is.

Oorzaken liggen m.n. aan de kant van de omvang van het project vs. de beschikbare tijd/capaciteit prioriteit tov andere projecten (zowel in Voorschoten als Wassenaar) en (zeker ook) persoonlijke stijl & werkwijze. Het blijft jongleren met (te) veel ballen, in een omgeving die voortdurend in beweging is.

- ➔ Naar analogie van pro-actieve regie in de ondergrond 'het eerste zaad is gestrooid, de zaailingen komen op, maar .. er is nog wel enig spit- en schoffelwerk noodzakelijk alvorens kan worden geprofiteerd van een optimale oogst voor alle betrokkenen. '
- ➔ Ik zou daarom willen pleiten voor een vervolg van deze evaluatie over precies een jaar na vandaag om alsdan 'de rijpe vruchten te kunnen plukken'.

Rollen / verantwoordelijkheden:

- gemeente Wassenaar: Ton Duijndam, projectleider Wassenaar mbt pilot en coördinator ondergrond
- gemeente Voorschoten; René Valentijn, regisseur Voorschoten mbt pilot en coördinator ondergrond

- Opdrachtgevers: afdelingshoofden IB & Uitvoering gemeenten Wassenaar en Voorschoten, programma Beter! Gemeente Wassenaar

- Netbeheerders; vertegenwoordigd in het periodiek CPU c.q. het coördinatieoverleg van gemeenten Wassenaar en Voorschoten

Mogelijke inzet regelgeving:

- Inventarisatie beschikbaar beleid, regelgeving, werkafspraken
- Implementatie nieuw beleid

Voorwaarden voor succes;

``Kritische Succes Factor (KSF) = het zodanig organiseren van de samenwerking tussen de betrokkenen in de keten dat allen er baat bij hebben en op het eindresultaat afgerekend kunnen worden``. *(met dank aan Jan Bijker namens grondroerders)*
